

rovnací řízení, může vyrovnací soud vyhověti rekursu, může-li jeho opatření býti změněno bez újmy pro některého účastníka. Případu takového tu však není, jak právem uvádí napadené usnesení, když není ani myslitelná změna usnesení odpírajícího potvrzení vyrovnání bez újmy pro některého účastníka (Bartsch-Pollak II. str. 285). Neboť tím, že vyrovnací soud vyhověl rekursu dlužnice, pomohl ovšem tomu účastníku vyrovnání, který rekurs vznesl, avšak zároveň poškodil jiného účastníka vyrovnání v jeho právech, totiž toho, který, jako stěžovatel Jan Ř., hlasoval proti vyrovnání a měl tudíž zájem na tom, by nedošlo ku potvrzení vyrovnání. Změna usnesení vyrovnacího soudu, jímž bylo odepřeno schváliti vyrovnání, stala se tudíž na újmu tohoto účastníka, tedy neprávem a opravňovala ho, by napadl rekurse usnesení, vyslovivší změnu. Důvody, pro které odepírá dovolací rekurs stěžovateli Janu Ř-ovi právo k rekursu, nemohou obstáti již proto, že tomuto jako vyrovnacímu věřiteli, jenž hlasoval proti vyrovnání, tedy mu odporoval, nepřislušelo podle § 52 vyr. ř. právo napadati usnesení vyrovnacího soudu, jímž bylo odepřeno potvrzení vyrovnání. Napadati pak toliko důvody tohoto usnesení, nebyl vyrovnací věřitel oprávněn, když zákon připouští právo rekursu (§ 514 c. ř. s.) jen do usnesení, které tuto znělo na odepření potvrzení vyrovnání. Poukaz dlužníkův na ustanovení § 520 druhý odstavec c. ř. s. nedopadá, ježto jím není řečeno, že předmětem rekursu mohou býti toliko důvody usnesení samy o sobě. Námitka dovolacího rekursu, že příslušnost vyrovnacího soudu k vyřízení rekursu byla dána už tím, že snad šlo toliko o usnesení, které se vztahuje jen k řízení sporu, nemá opory ani ve stavu věci ani v zákoně. Jest zřejmým, že šlo o usnesení, kterým bylo podle § 50 čís. 4 vyr. ř. odepřeno potvrzení vyrovnání, tedy o rozhodnutí o věci samé, které lze napadati jen způsobem v § 52 vyr. ř. stanoveným. Pokud dovolací rekurs napadá vývody rekursu vyrovnacího věřitele Jana Ř-a, kterými tento z věcných důvodů brojil proti usnesení vyrovnacího soudu, jímž bylo rozkladu dlužnice vyhověno, netřeba se jeho úvahami obírat, ježto jde jen, jak již shora řečeno, o rozhodnutí otázky, který soud byl oprávněn rozhodnouti o rekursu, podaném dlužnicí do usnesení vyrovnacího soudu, odpírajícího potvrzení vyrovnání. Tuto otázku bylo zodpověděti podle hořejších úvah ve prospěch napadeného usnesení. Nelze také spatřovati podstatnou vadu v tom, že napadeným usnesením byla poukázána první stolice, by o rekursu dlužnice zavedla řízení zákonem předepsané, neboť poukaz ten jest důsledkem jinak správného názoru rekursního soudu.

Čís. 7148.

Pozemková reforma.

Byla-li na pozemek, při něm bylo poznamenáno obmezení, že ku zcizení jest třeba schválení Státního pozemkového úřadu, povolena exekuce vnučenou dražbou, jde o nezákonnost podle § 39 čís. 2 ex. ř., k níž dlužno hleděti z úřadu.

Zákaz zcizení podle § 7 zák. nový doslov, jest veřejnoprávním a nepodléhá proto omezením soukromoprávního zákazu zcizení. Dlužného dbáti, dokud jest zřejmým z pozemkové knihy, najmě i tehdy, byl-li pozemek jím stížený již exekučně vydražen.

(Rozh. ze dne 14. června 1927, R I 489/27.)

Na pozemek, při němž bylo poznamenáno obmezení, že ku zcizení jest třeba schválení Státního pozemkového úřadu, byla vedena exekuce vnučeným zřízením zástavního práva a vnučenou dražbou. Souhlas k zcizení nebyl od Státního pozemkového úřadu vyžádán, aniž mu bylo doručeno usnesení povolující exekuci. Teprve po provedené dražbě bylo doručeno Státnímu pozemkovému úřadu usnesení ze dne 13. září 1926. Státní pozemkový úřad dotázal se okresního soudu, oč jde, načež mu tento sdělil, že při pozemku exekučně prodaném vázla poznámka obmezení, že k dalšímu zcizení jest potřebí schválení Státního pozemkového úřadu. Obdržev dne 29. října 1926 toto sdělení, učinil Státní pozemkový úřad podáním ze dne 6. listopadu 1926 oznámení podle § 39 čís. 2 ex. ř., žádaje za zrušení exekuce. Soud první stolice zamítl návrh Státního pozemkového úřadu, ježto jednak nepodal rekurs do usnesení povolujícího exekuci, jednak není důvodu pro zrušení exekuce. Rekursní soud zrušil exekuci vnučenou dražbou. Důvody: § 22 zák. ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. ustanovuje, že nabyvateli pozemku jest dovoleno jej zciziti mezi živými do 10 let jen se svolením Státního pozemkového úřadu. Ustanovení to nutno však vykládati extensivně a nikoliv restriktivně tak, že platí i při exekučních dražbách, tedy i v případech, kde nabyvatel sám nezczizuje, nýbrž bývá zczizováno i proti jeho vůli. Neboť, připustí-li se výklad, že ustanovení cit. § 22 platí pouze v případech dobrovolného (a contr. nuceného) zcizení, jest otevřena cesta pro obcházení tohoto předpisu tím, že nabyvatel sice sám přímo zcizení neprovede, nýbrž na jeho účet oklikou osoba třetí právě nucenou dražbou. To však nemohlo býti a také nebylo úmyslem zákonodárcovým a proto nutno poněkud úzké znění zákona vykládati tak, že není dovoleno žádné zcizení, tedy ani exekuční bez svolení Státního pozemkového úřadu. Věřitelům se tím křivda neděje. Neboť jednak nebyly dlouhodobé pachtý zřízeny pro lepší uspokojení dřívějších věřitelů, jednak poznámkou obmezení zcizení ve veřejných knihách zapsanou byli novější věřitelé ihned upozorněni na nedostatek disposiční schopnosti nabyvatele takové půdy a na nutnost přivolení Státního pozemkového úřadu, takže nemohli býti ohledně těchto pozemků bezelstnými a s tím počítati museli, pak-li přes to na takovou nemovitost půjčovali, že eventuelně z ní uspokojení nedojdou. Tak i praxe Nejvyššího soudu. Na základě těchto vývodů nutno dojíti k tomu, že pozemek přidělený na základě zákona o dlouhodobých pachtách, pokud k jeho zcizení nedal Státní pozemkový úřad svolení a poznámka obmezení zcizení ve veřejné knize jest zapsána — jest věcí, která z vedení exekuce nucenou dražbou jest vůbec vyňata (§ 39 čís. 2

ex. ř.). V projednávaném případě Státní pozemkový úřad nesouhlasil s prodejem, t. j. se vnučenou dražbou a proto měl soud první stolice, když ho došlo oznámení Státního pozemkového úřadu s návrhem na zrušení exekuce, ji zrušiti. Jelikož první soud návrhu nevyhověl, bylo stížnosti se shora uvedených důvodů vyhověti podle § 39 čís. 2 a exekuci na pozemek zrušiti. Nic na věci nemění, že Státní pozemkový úřad nepodal včas proti doručenému povolujícímu usnesení stížnost. Neboť Státní pozemkový úřad podal na soud oznámení ve smyslu § 39 čís. 2 ex. ř., t. j. návrh na zrušení exekuce, sice nikoliv ve lhůtě osmidenní, což jest však úplně nerozhodno, neboť takový návrh není v řadě exekucí žádnou lhůtou vázán (§ 39 ex. ř.). Je-li ke zcizení nemovitosti třeba souhlasu Státního pozemkového úřadu a není-li možno bez jeho svolení věc zciziti ani veřejnou dražbou, neměl soud první stolice ani povoliti exekuci vnučenou dražbou a když tak přece učinil, je usnesení to a celé řízení na jeho základě povolené zmatečným a ke zmatečnosti té je kdykoliv hleděti z úřadu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Poukazuje se na důvody rekursního soudu, z nichž se jen vylučuje předpoklad, jakoby šlo o akci drobných pachtýřů, a dále výrok, že usnesení prvního soudce, povolující dražbu pozemku, o nějž jde, je zmatečné, neboť není třeba, by kvůli tomu, by se exekucí prodej pozemku z úřední povinnosti zrušil, musila býti uznána zmatečnost (§ 477 a 514 druhý odstavec c. ř. s. a § 78 ex. ř.). Stačí úplně, že je protizákonné, ježto i k této protizákonnosti, vytčené v § 39 čís. 2 ex. ř., musí se podle předposledního odstavce tohoto § 39 přihlížeti z úřední povinnosti, i bez návrhu účastníků, a dokládá se k důvodům těm toto: Zákaz zcizení uložený ve smyslu § 7 zák. zák. nové znění není zákazem soukromoprávním, nýbrž veřejnoprávním, má svůj důvod v národohospodářských účelech pozemkové reformy, která jest akcí veřejnoprávní, a má tedy zákaz zcizení za účel, zabrániti každému počínu, jenž by účel a účinky pozemkové reformy mařil, zajistiti tedy pozemkové reformě zákonodárcem obmyšlený národohospodářský účinek. Proto, jak nejvyšší soud už jindy vyložil, nepodléhá omezením soukromoprávního závazku zcizení, tedy hmotněprávnímu omezení § 364 písm. c) obč. zák. a samozřejmě tím méně jeho omezením formálním, nýbrž působí pořád a proti každému především potud, pokud jest z knih zřejmým. V projednávaném případě zákaz posud v knihách jest a musí ho proto býti dbáno, bez ohledu na to, zdali by snad, kdyby to byl zákaz pouze soukromoprávní, byly z předpisů exekucního řádu možny námitky proti tomu, by ho šetřeno bylo ještě i po provedení dražby (§ 184 a násl. ex. ř.). Podotýká se dále stěžovateli vzhledem k obsahu stížnosti, že vývody jeho rozpadají se již z té jednoduché příčiny, že dle obsahu listiny a knihovní poznámky jest třeba schválení Státního pozemkového úřadu k dalšímu zcizení vůbec a ne pouze tehdy, bude-li zcizovati nabyvatel sám, doložka stylisována jest zcela objektivně.